Gemeente Borger-Odoorn

SAMENVATTING BEGROTING 2027

cittaslow

Digitale begroting 2027

- Op portal P&C cyclus: Digitale begroting
- Beschikbaar op: https://borger-odoorn.pcportal.nl/ op donderdag 24 september vanaf 22:00 uur.
- Persmoment op vrijdag 25 september 12:00 uur
- Voordelen digitaal: leesbaarheid, snel zoeken en mogelijkheid om door te klikken.
- Er is ook een geprint exemplaar beschikbaar voor de raadsleden en fractie-assistenten.
- Doel van deze uitreiking: Samenvatting en accent op politieke keuzes.
- Presentatie wordt toegevoegd aan de stukken voor 5 november

Kadernota 2027

Voorstellen en besluiten Kadernota 2027
In de Kadernota 2027 staan de kaders voor deze Begroting 2027.

Uw raad heeft ingestemd met de volgende beslispunten:

1. In te stemmen met het concretiseren van de ambities en speerpunten voor 2027, na het vaststellen van het Bestuursprogramma 2026-2030, in de Begroting 2027.
2. In te stemmen met de financiële kaders;
3. In te stemmen met de autonome bestedingsvoorstellen 2027;
4. In te stemmen met een onttrekking uit de VAR;
5. In te stemmen met het tarief toeristenbelasting 2027;
6. In te stemmen met een reactie te geven op de niet geprioriteerde bestuurlijke bestedingsvoorstellen 2027 en de voorstellen uit het meerjarig investeringsplan;
7. De Kadernota 2027 vast te stellen.

Kadernota 2027

Moties Kadernota 2027
Bij de behandeling van de Kadernota 2027 is het amendement Toeristenbelasting aanvaard.

Toeristenbelasting
In het amendement Toeristenbelasting is voorgesteld en in de Kadernota 2027 besloten:
Het tarief toeristenbelasting te verhogen en deze baten structureel te verwerken in de Begroting 2027 en hiervoor (conform coalitieakkoord 2026-2030) de volgende tarieven te hanteren:

Hotels/BenB/bungalowparken	€ 2,50 per overnachting
Campings	€ 1,50 per overnachting
Groepsaccommodaties	€ 0,75 per overnachting

De meeropbrengst die hieruit voortvloeit ten opzichte van de Kadernota 2027 bedraagt structureel € 500.000. De meeropbrengst wordt toegevoegd aan Knop 1 Saldo Begroting (structurele ruimte). In deze Begroting 2027 doen we bestuurlijke voorstellen voor de besteding van deze extra meeropbrengst.

Kadernota 2027

OZB

- In de Kadernota 2027 is geen voorstel gedaan voor het tarief van de OZB 2027. Dit wordt namelijk altijd in de Begroting gedaan. In onze meerjarenraming gaan we, conform ons financieel kader, uit van een verhoging van 2,75%.

Begroting 2027

Gebaseerd op: Bestuursprogramma “Toekomstgericht Samenwerken”

Rondom 2 transities:

1. Implementatie van de Omgevingswet

2. Ontwikkeling van een sterker preventief sociaal domein onder anderen via de Hervormingsagenda Jeugd

Beslispunten begroting 2027

Beslispunten Begroting 2027

In het raadsvoorstel en raadsbesluit behorende bij de Begroting 2027 wordt de gemeenteraad voorgesteld:

1. De begroting 2027 vast te stellen, waaronder:
    a. De ambities en doelen voor 2027, zoals verwoord onder de thema's
    b. De structurele en incidentele bestuurlijke bestedingsvoorstellen 2027 zoals verwoord in de bijlage IV Dynamische prioriteitenlijst;
    c. De voorstellen voor het meerjarig investeringsplan 2027 zoals verwoord in de bijlage IV Dynamische prioriteitenlijst;
    d. De stijging van de opbrengst OZB vast te stellen op 2,75%.
    e. De uitgangspunten voor de tarieven afvalstoffenheffing en rioolrechten zoals verwoord in de paragraaf lokale heffingen;
2. Het huidige kader Bedrijfsvoering (3%), waarvan 1% voor organisatieontwikkeling, voor deze bestuursperiode 2027-2030, aan te passen naar 4%, waarvan 2% voor organisatieontwikkeling en de extra structurele lasten (€ 250.000 per jaar voor de jaren 2027 tot en met 2030) ten laste van de post Indexering te brengen;
3. Een onttrekking te doen aan de VAR voor de bestuurlijke bestedingsvoorstellen van € 3,8 miljoen.

Meerjarig investeringsplan

Het MJIP is een bijlage bij de begroting 2027.

Budget MJIP	2027	2028	2029	2030
Stand Kadernota 2027	500.130	500.130	500.130	500.130

Investeringen Begroting 2027	Investering	Structureel
1. GVVP 2027 10 jarenplan	600.000	45.000
2. Bruggen 2027 5 jarenplan	196.800	11.000
3. Herstructurering 2e Exloërmond	983.500	73.765
4. Wijkrenovatie Noordes Borger	375.000	21.875
5. Kindcentrum Valthermond	1.400.000	63.000
6. MFA Valthermond ('t Brughuus)	pm	pm
7. Openbare Verlichting verduurzamen	53.125	3.984
8. Dorpshuis Buinen vernieuwen	1.000.000	50.000
9. Doorfietsroute Borger-Exloo-Valthe-Emmen	pm	pm
10. Renovatie sportvelden en vervanging sporttechnische inrichting	170.000	15.000
11. Verduurzaming zoutloods	100.000	6.500
Totale investeringen MJIP	**4.878.425**	**290.124**

Budget MJIP	2027	2028	2029	2030
Nieuwe stand Begroting 2027	210.006	210.006	210.006	210.006

Septembercirculaire 2026

De uitkomsten van de septembercirculaire zijn verwerkt in deze begroting.

	2027	2028	2029	2030
MJB (meicirculaire 2026)	68.287.746	66.632.438	66.699.464	68.806.260
Septembercirculaire 2026	68.624.245	66.957.631	67.060.930	69.223.463
verschil	336.499	325.193	361.466	417.203
taakmutaties				
totaal taak mutaties	310.000	211.000	215.000	222.000
Resultaat tgv indexatie	**26.499**	**114.193**	**146.466**	**195.203**

Deze middelen hebben we toegevoegd aan het budget voor de indexaties.

Stelpost indexatie

Voorstel stelpost indexatie aanvulling na de Kadernota:

Stelpost Indexaties	**2027**	**2028**	**2029**	**2030**
Stand Kadernota 2027	**112.897**	**864.705**	**1.840.795**	**1.693.512**
Effecten meicirculaire 2026	1.087.041	1.187.988	1.102.907	3.269.136
Effecten septembercirculaire 2026	26.499	114.193	146.466	195.203
Totaal	**1.226.437**	**2.166.887**	**3.090.168**	**5.157.851**
Indexaties	**2027**	**2028**	**2029**	**2030**
1. ICT Kosten (bijgesteld naar 3%)	20.000	40.000	60.000	90.000
2. Organisatieontwikkeling (extra 1% obv coalitieakkoord)	250.000	500.000	750.000	1.000.000
3. Bedrijfsvoering	250.000	500.000	750.000	1.540.000
4. Stichting Sociale Teams BO	52.000	52.000	52.000	52.000
5. Dienstverlening Andes	65.000	65.000	65.000	65.000
6. Omgevingsdienst Drenthe	43.203	41.561	32.519	8.899
7. Landschapsbeheer Drenthe	32.000	32.000	32.000	32.000
8. Functiewaarderingssysteem	50.000	-	-	-
9. Controlekosten accountant	30.000	30.000	30.000	30.000
Totaal	**792.203**	**1.260.561**	**1.771.519**	**2.817.899**
Overheveling naar knop 2	250.000			
Nieuwe stand Begroting 2027	**184.234**	**906.326**	**1.318.649**	**2.339.952**

cittaslow

Stelpost indexatie

- We verwachten ook zeker een buffer nodig te hebben voor onder andere CAO stijging en ander prijsstijgingen zoals voor het Sociaal domein .

Stelpost indexatie – bedrijfsvoering

Aanpassen Kader Bedrijfsvoering is noodzakelijk voor uitvoering speerpunten organisatie

Voor de nieuwe bestuursperiode hebben we de volgende speerpunten:

- Dienstverlening optimaliseren;
- Integraal werken bevorderen;
- Zelforganisatie bevorderen;
- Behoud en verbeteren werkgeluk.

Stelpost indexatie – bedrijfsvoering

- Als gevolg van deze ontwikkelingen en speerpunten is het huidige kader (3%) waarvan 1% voor organisatieontwikkelingen niet toereikend.
- We stellen voor om de bedrijfsvoeringskosten als volgt te indexeren:
- Cao-ontwikkelingen en premies en sociale lasten (2%);
- Organisatieontwikkelingen (2%).

Lastendruk

Omschrijving	OZB	Reinigings heffingen	Rioolheffing	Totaal	Lastendruk
Opbrengst 2026, incl. Areaaluitbreiding	**7.553.103**	**3.051.839**	**3.239.733**	**13.844.675**	
1. Mut. OZB + 2,75%	207.710			207.710	
2. Mut. Reinig.heffingen		269.101		269.101	
3. Mut. Rioolheffing			26.848	26.848	
Totaal verhoging	**207.710**	**269.101**	**26.848**	**503.659**	**3,64%**
Opbrengst exclusief areaal 2027	**7.760.813**	**3.320.940**	**3.266.581**	**14.348.335**	
Areaaluitbreiding 2027	100.000			**100.000**	
Opbrengst 2027	**7.860.813**	**3.320.940**	**3.266.581**	**14.448.335**	

Lastendruk

Voor een gemiddeld huishouden betekent de aanpassing van OZB, afvalstoffenheffing en rioolrechten in 2027 een stijging van afgerond € 37 per jaar.

Lastendruk per huishouden	2025	2026	2027
OZB	479	492	504
Afvalstoffenheffing	249	272	295
Rioolrechten	251	253	255
Totaal	**979**	**1.017**	**1.054**

Bestuurlijke voorstellen

Incidentele Bestuurlijke voorstellen Begroting 2027	Incidenteel
1. Toekomstbestendig ondersteuning Sociaal teams	360.000
2. Privatisering Tennisclub Valthermond	57.000
3. Coördinatie en exploitatie buurtkamers	120.000
4. Samenwerking cultuureducatie	15.000
5. BIOR	125.000
6. Hitteplan	10.000
7. Begeleiding Kinderraad	15.000
8. Verkenning oprichting ondernemersfonds	20.000
9. Doorstart overkoepelende ondernemersplatform	10.000
10. Trainees	140.000
11. NSL gebiedsontwikkeling Nieuw-Buinen	600.000
12. Participatie	10.000
13. Beheerplannen bermen	100.000
14. Inzet realisatie bouw woningen	200.000
15. Omgevingsvisie/toekomstvisie	250.000
16. Plan REGIO Emmen	26.000
17. Bestaanszekerheid versterken	pm
18. Initiatieven vanuit de samenleving Steunfonds	50.000
19. Uitvoeringsbudget Buurtsportcoaches en Cultuurcoaches	40.000

Bestuurlijke voorstellen

vervolg

20. Mentale weerbaarheid ter voorkoming schooluitval	90.000
21. Budget Jeugdfonds	5.000
22. Inrichten jongerenhub - Esdal Borger	10.000
23. Uitvoeringsagenda Duurzaamheid & Klimaatadaptatie	250.000
24. Warmteprogramma	500.000
25. Voortzetten projecten woon-zorg	40.000
26. Buurtsportcoach jongeren	50.000
27. Regionale samenwerking huisartsen	15.000
28. Hervormingsagenda jeugd BOCE	18.000
29. Voortzetten plan middelengebruik (OKO)	156.000
30. Pilot opvoedondersteuning (o.a. gezinscoach en steunouder)	175.000
31. Online inwonerpanel	6.000
32. Participatieadviseur	75.000
33. Livegang Signalen (MOR-proces)	17.000
34. Vaststellen volkshuisvestingsprogramma	75.000
35. Proeftuin De velden Exloo (Omgprogr/SvNL)	100.000
36. Soortenmanagementplan (SMP) uitvoeren en monitoren	35.000
Totaal	**3.765.000**

Structurele Bestedingsvoorstellen

Structurele Bestuurlijke voorstellen Begroting 2027	Structureel
1. Schulddienstverlening - Financieel team	200.000
2. OOV-adviseur	109.000
3. Kansencoach basisonderwijs	245.000
4. BOA	126.000
Totaal	**680.000**

TOTAAL overzicht

Financiële Ruimte	2027	2028	2029	2030
Knop 1: Saldo van de begroting	-220.526	44.649	-90.183	-45.228
Knop 2: Beleidsintensivering DPL	250.000	1.115.772	1.115.772	1.115.772
Budget Stelpost Indexaties	184.234	906.326	1.318.649	2.339.952
Budget Meerjarig Investeringsplan	210.006	210.006	210.006	210.006
Onvoorzien	50.000	50.000	50.000	50.000
Totale financiële ruimte	**473.715**	**2.326.752**	**2.604.243**	**3.670.502**

Vrije Algemene Reserve

Het verloop van de VAR is als volgt	Bedrag
Stand per 1 januari 2026	**4.496.998**
AF: Bestemming betaalbare starterskavels	-140.000
AF: Kadernota 2026 Onttrekking DPL	-350.000
AF: Kadernota 2026 Motie Wijkrenovatie	-250.000
AF: Bestuurlijke voorstellen Begroting 2026	-2.108.000
AF: Bestuurlijke voorstellen BERAP 2026-I	-1.541.500
BIJ : Overboeking van Reserve Ontheemden	3.000.000
BIJ : Bufferreserve Gronden	600.000
BIJ : Rekeningresultaat 2025	1.793.313
BIJ : Opheffen COVID reserve	416.676
Stand per 1 januari 2027	**5.917.487**
AF: Kadernota 2027 autonome voorstellen	-610.000
AF: Bestuurlijke voorstellen Begroting 2027	-3.794.128
BIJ : Garantstelling sportpark Borger (BERAP 2024-I)	525.000
Stand na vaststelling Begroting 2027	**2.038.358**

Financiële update 2026

- Op verzoek van de raad wordt deze gemaakt.
- Voorloper van de BERAP 2026-II
- Deze wordt aangeboden gelijktijdig met de begroting, zodat de raad de inhoud van deze update kan betrekken bij de behandeling van de begroting.
- Eind oktober wordt de update aangeboden en toegevoegd aan de stukken.

Financiële update 2026

"Tipje van de sluier":

- Voordelen: kapitaallasten
- Per saldo: resultaat van de jaarrekening 2026??
- Waarschuwing:
  - Structurele tekorten Sociaal domein (jeugd) worden in 2026 gedekt door Incidentele meevallers!

Conclusie

- Stijging lastendruk van 3,6%.

- Sluitende behoedzame begroting 2027. Met de nodige externe onzekerheden, zoals inflatie.

- Ruimte in de stelpost indexatie voor toekomstige prijsstijgingen (zoals CAO en Sociaal domein).

Planning

- uiterlijk maandag 19 oktober 2026 12.00 uur : indienen technische vragen bij griffie.
- donderdag 22 oktober 2026: speeddate
- maandag 26 oktober 2026: commissie financiën
- donderdag 5 november 2026: besluitvorming raad

Speeddate donderdag 22 oktober 2026

– Fysiek in locatie Borger / oude Esdal

– Indeling en instructie volgen.

Vragen….

